Savez uzgajivača mesnih pasmina goveda
Sjeverovac 23
44210 Sunja
OIB: 43993365257
dzakula@sk.t-com.hr
IBAN: HR3324020061100934108

Na temelju Zakona o udrugama i Statuta Saveza uzgajivača mesnih pasmina goveda, Upravni odbor udruge Saveza uzgajivača mesnih pasmina goveda, dana 13.2.2026., u Sisku, donosi slijedeću

ODLUKU O PROCEDURI ZA POTVRĐIVANJE RODITELJSTVA TIJEKOM PERFORMANCE TESTA MESNIH PASMINA GOVEDA

Na prijedlog Hrvatske agencije za poljoprivredu i hranu, kao treće strane koja ugovorno provodi uzgojni rad u suradnji s Savezom uzgajivača mesnih pasmina goveda, a u cilju poboljšanja kvalitete istog, Upravnom odboru predstavljen je nacrt Procedure za potvrđivanje roditeljstva tijekom *performance* testa mesnih pasmina goveda (Prilog 1. ove Odluke). U predmetnom dokumentu detaljno su opisani dijagram tijeka, svrha, opseg i cilj procedure, odgovornosti i ovlaštenja, potrebna dokumentacija te definicije.

Krajnji cilj donošenja Procedure jest provedba genotipizacije putem mikrosatelitnih biljega radi potvrđivanja roditeljstva grla, odnosno radi mogućnosti unosa grla u matične knjige i izdavanje zootehničkih certifikata.

Uzevši u obzir kako je Procedura usklađena sa Statutom udruge i ICAR preporukama za field uvjete, odluka je stavljena na glasanje Upravnom odboru, te je izglasana jednoglasno.

U Sisku, 13.2.2026.

Rodoljub Džakula, DVM

Savez uzgajivača mesnih pasmina goveda
Sjeverovac 23
44210 Sunja
OIB: 43993365257
dzakula@sk.t-com.hr
IBAN: HR3324020061100934108

PRILOG 1.

PROCEDURA ZA POTVRĐIVANJE RODITELJSTVA TIJEKOM PERFORMANCE TESTA MESNIH PASMINA GOVEDA

1. DIJAGRAM TIJEKA

ODGOVORNOST		DOKUMENTACIJA
POSJEDNIK	DOJAVA PRIJAVE MUŠKOG TELETA U PERFORMANCE TEST (PT) DO 150 DANA STAROSTI	CS/OGO/UP-01/1 Uputa za uzgajivače mesnih pasmina goveda
CS HAPIH	PRIJAVA TELETA U PT OD 151 DO 200 DANA STAROSTI	CS/OGO/UP-01/1 CS/OGO/O-9/1 Prijava teleta namijenjenog testiranju na vlastiti rast i razvoj u proizvodnim uvjetima
CS HAPIH	UZORKOVANJE MANIPULACIJA I SLANJE UZORAKA U LABORATORIJ	Procedura prikupljanja bioloških uzoraka goveda i svinja zbog provedbe genotipizacije putem mikrosatelitnih biljega s ciljem provjere roditeljstva CS/OGO/UP-01/1 CS/OGO/O-9/1 CS/OGO/O-40/0 Zahtjev za analizu AMS-goveda
LABORATORIJ HAPIH	ANALIZA UZORAKA DNA-MS	L/SRO-40 Priprema uzoraka za ekstrakciju DNA L/SRP-69 Ekstrakcija DNA iz animalnog tkiva CTAB metodom Postupak analize laboratorij
LABORATORIJ HAPIH CS HAPIH MP	POTVRDA RODITELJSTVA NE: MAJČINSTVO - NEMA PRIJAVE U PT OBAVIJEST POSJEDNIKU NE: OČINSTVO - NEMA PRIJAVE U PT OBAVIJEST POSJEDNIKU I MP - BRISANJE PODATAKA O OCU IZ JRDŽ-a	Izvješće e-mail
CS HAPIH	DA DOZVOLA PRIJAVE U PT UPIS U HAGRIS	Izvješće
CS HAPIH	ARHIVA OBAVJEŠTAVANJE POSJEDNIKA	Izvješće CS/OGO/O-9/1 e-mail

Savez uzgajivača mesnih pasmina goveda
Sjeverovac 23
44210 Sunja
OIB: 43993365257
dzakula@sk.t-com.hr
IBAN: HR3324020061100934108

2. SVRHA PROCEDURE

Svrha procedure je definirati postupak prikupljanja i slanja bioloških uzoraka mesnih pasmina goveda u HAPIH-ov laboratorij na Odjel za biotehnološke analize, mikotoksine i rezidue pesticida, s ciljem provedbe provjere roditeljstva, te postupanje s obzirom na dobivene rezultate, arhiviranje rezultata i njihovo slanje posjednicima goveda.

3. OPSEG I CILJ PROCEDURE

Procedura se odnosi na sve postupke od prijave teleta u performance test, preko uzimanja bioloških uzoraka i slanja na ispitivanje u laboratorij, do prijema rezultata laboratorijskih ispitivanja i njihovog slanja posjednicima goveda, te arhiviranje rezultata analiza. Cilj procedure je provedba genotipizacije putem mikrosatelitnih biljega radi potvrđivanje roditeljstva grla radi mogućnosti upisa grla u matične knjige i izdavanja zootehničkog certifikata.

4. POJEDINOSTI PROCEDURE

Provedba testiranja započinje prijavom muškog teleta za test, koju uzgajivač dojavljuje u područni ured ili Odjel za govedarstvo Centra za stočarstvo HAPIH-a najkasnije do 150-tog dana starosti teleta.

U dobi od 151 do 200 dana starosti teleta provodi se pregled stanja teleta i donosi odluka o uključenju teleta u perfomance test. Pregled i mjerenje težine teleta obavlja djelatnik Centra za stočarstvo HAPIH-a uz prisustvo uzgajivača na temelju čega se sačinjava zapisnik. Mjerenje težine se procjenjuje uz korištenje tehničkih pomagala. Istovremeno se radi vizualni pregled kako bi se utvrdile pasminske i funkcionalne osobine, te uočile i zabilježile negativnosti koje bi mogle utjecati na rezultat testa. Popunjeni obrazac prijave teleta namijenjenog na vlastiti rast i razvoj u proizvodnim uvjetima dostavlja se na Odjel za govedarstvo Centra za stočarstvo u HAPIH-u.

Djelatnik Centra za stočarstvo također uzima uzorak tkiva teleta te majke i oca teleta zbog potvrde roditeljstva. Ako su otac ili majka već prije genotipizirani tada njihove uzorke ne treba uzimati. U slučaju da nije moguće potvrditi roditeljstvo teleta/bika (npr. otac nije živ) provodi se registracija DNK tipa.Nakon prikupljanja uzorci se sukladno uputi pakiraju i dostavljaju poštom na adresu:

Savez uzgajivača mesnih pasmina goveda
Sjeverovac 23
44210 Sunja
OIB: 43993365257
dzakula@sk.t-com.hr
IBAN: HR3324020061100934108

Hrvatska agencija za poljoprivredu i hranu
Centar za sjemenarstvo i rasadničarstvo
Odjel za biotehnološke analize, mikotoksine i rezidue pesticida
Usorska 19, Brijest
31000 Osijek

Uz uzorke je u laboratorij potrebno dostaviti i popunjeni popratni obrazac CS/OGO/O-40/0 Zahtjev za analizu AMS-goveda u kojem su upisani svi traženi podaci o uzorkovanim životinjama te kontakt podaci posjednika (tel. broj, e mail posjednika). Scan popratnog obrasca se šalje na e-mail govedarstvo@hapih.hr. Djelatnik Odjela Centra za stočarstvo HAPIH-a ga zaprima i arhivira. Nakon obavljene analitike Odjel za biotehnološke analize, mikotoksine i rezidue pesticida putem e mail-a dostavlja rezultate analize na Odjel za govedarstvo i Područni ured koji je poslao uzorke. Djelatnik Odjela za govedarstvo rezultate zaprima, arhivira te ih uz pojašnjenje putem e maila šalje posjedniku.
Telad za koje je potvrđeno roditeljstvo može ići u prijavu provedbe performance testa te ga nakon zaprimanja prijave Odjel za govedarstvo upisuje u aplikaciju Hagris.

U slučaju da teletu nije potvrđeno očinstvo rezultati analize se šalju na Odjel za označavanje i registraciju goveda Uprave za stočarstvo i kvalitetu hrane Ministarstva poljoprivrede te se podaci o nepotvrđenom ocu brišu iz baze JRDŽ-a. Nakon eventualnog novog uzorkovanja kod goveda za koje posjednik pretpostavlja da je otac i možebitnog dokazivanja očinstva djelatnik Odjela za govedarstvo putem telefona ili e mail-a obavještava posjednika da u RRM upiše ispravak pripusta s ispravnim ocem. Tada na Odjel za označavanje i registraciju goveda Uprave za stočarstvo i kvalitetu hrane Ministarstva poljoprivrede djelatnik Odjela za govedarstvo šalje zahtjev za upis potvrđenog roditelja uz rezultate analize. Nakon provedenog upisa tele može ići u proceduru prijave u performance test.

U slučaju nedokazivanja majčinstva tele se ne može uvesti u proceduru provedbe performance testa. Teletu kom nije dokazano majčinstvo ne može se iz JRDŽ-a izbrisati majka sve do nove potvrde majčinstva. Nakon izmjene podataka u JRDŽ-u i upisa ispravne majke tele se može uvrstiti u proceduru provedbe performance testa.

Za goveda za koje je analiziran uzorak tkiva samo za upis DNK profila (uglavnom već postojeći bikovi) djelatnik Odjela za govedarstvo rezultate analize arhivira i dostavlja ih putem e mail-a posjedniku.

5. ODGOVORNOSTI I OVLAŠTENJA

Odgovornosti zaposlenika CS HAPIH-a su dodijeljene sukladno nazivima radnih mjesta utvrđenima ugovorima o radu. Zaposlenici su obavezni primjenjivati sve relevantne dokumente u procesu izvođenja operativnih zadataka te su odgovorni za sve svoje radne postupke neovisno u koji segment rada i opseg poslova su uključeni.
Odgovornost posjednika sastoji se u pravovremenoj dojavi za prijavu muškog teleta mesne pasmine goveda u prerformance test.

Savez uzgajivača mesnih pasmina goveda
Sjeverovac 23
44210 Sunja
OIB: 43993365257
dzakula@sk.t-com.hr
IBAN: HR3324020061100934108

6. DOKUMENTACIJA

Procedura prikupljanja bioloških uzoraka goveda i svinja zbog provedbe genotipizacije putem mikrosatelitnih biljega s ciljem provjere roditeljstva
CS/OGO/UP-01/1 Uputa za uzgajivače mesnih pasmina goveda
L/SRO-40 Priprema uzoraka za ekstrakciju DNA
L/SRP-69 Ekstrakcija DNA iz animalnog tkiva CTAB metodom
Postupak analize laboratorij
CS/OGO/O-9/1 Prijava teleta namijenjenog testiranju na vlastiti rast i razvoj u proizvodnim uvjetima
CS/OGO/O-40/0 Zahtjev za analizu AMS-goveda
Aplikacija Hagris

7. DEFINICIJE

Laboratorij HAPIH: Odjel za biotehnološke analize, mikotoksine i rezidue pesticida
Izvješće: Izvješće br.xx/gg/AMS Utvrđivanje DNA profila domaćih životinja
MP: Ministarstvo poljoprivrede Odjel za označavanje i registraciju goveda Uprave za stočarstvo i kvalitetu hrane
Performance test: Test na vlastiti rast i razvoj bikova mesnih pasmina koji se provodi za buduće
rasplodne bikove, provodi se sukladno preporukama ICAR-a u proizvodnim (field) uvjetima.